

DE EERSTE ERVARINGEN MET VCA PETROCHEMIE

In de laatste versie van de VGM Checklist Aannemers is een derde certificeringsschema geïntroduceerd: de VCA Petrochemie. Wat zijn tot nu toe de belangrijkste vragen, ervaringen en problemen?

Het eerste probleem wat zich voordoet is het toepassingsgebied van de VCA Petrochemie (VCA-P). In de norm wordt aangegeven dat de VCA-P gericht is op directe beheersing van VGM tijdens het uitvoeren van werkzaamheden op de werkvloer, op de VGM-structuur, alsmede op specifieke aanvullende eisen voor de petrochemie. Door het SSVV is aangegeven dat de VCA-P bedoeld is voor bedrijven die werkzaamheden in de petrochemie uitvoeren en dus niet bedoeld zijn voor bedrijven die dat niet doen!

In de praktijk blijkt dat grote opdrachtgevers de VCA-P zien als het hoogste niveau van VGM-zorg en deze dus eisen in hun aanbiedingsvoorwaarden. De eis VCA-P geldt dan dus ook voor bedrijven die niet in de petrochemie werkzaamheden verrichten.

In het algemeen is dus onvoldoende duidelijk gesteld waar VCA-P toegepast moet worden en waar de VCA-P niet toegepast mag worden. De denkwijze bij opdrachtgevers verschilt nogal eens waardoor zij zelf de eisen ten aanzien van de VCA-P formuleren.

‘VCA-P IS NIET BEDOELD VOOR BEDRIJVEN DIE GEEN WERKZAAMHEDEN IN DE PETROCHEMIE UITVOEREN’

BEPERKTE WERKZAAMHEDEN IN PETROCHEMIE

Een ander voorkomend probleem zien we bij grote en middelgrote bedrijven die slechts met een zeer beperkt aantal medewerkers in de petrochemie werkzaam zijn. Organisatorisch is het soms moeilijk vast te stellen hoe bedrijven hier mee om zouden moeten gaan. Al met al dus een moeilijke fase voor bedrijven om de juiste keuzes te maken en de VCA-P vragen in de organisatie te implementeren op die plaatsen waar het ook een toegevoegde waarde heeft en ook toegepast mag worden.

DE VCA-P NORMELEMENTEN

In de onderstaande paragrafen zal specifiek worden ingegaan op de aanvullende VCA-P mustvragen die niet in de mustvragen van de VCA** zijn opgenomen. Verder zullen kort de aanvullende keuzevragen besproken worden.

Uitgaande van het feit dat bedrijven die in de petrochemie werken al een VCA** certificaat hebben, mogen we veronderstellen dat de VCA-P vragen meer aandacht zullen moeten gaan krijgen bij deze bedrijven.

De vragen die aanvullend zijn:

1.8 Worden VGM-doelstellingen geformuleerd en opgevolgd?

Deze vraag wordt door bedrijven eenvoudig opgepakt. In de vorige VCA-versie werd bij VCA** deze keuzevraag in het algemeen al beantwoord. Het is doorgaans al een onderdeel wat automatisch verwerkt is in het managementsysteem van het bedrijf.

4.2 Heeft het bedrijf een programma voor het verbeteren van het VGM-bewustzijn en VGM-gedrag?

Dit blijkt voor bedrijven de moeilijkste vraag te zijn. Zij hebben onvoldoende kennis van wat er nu precies bedoeld wordt. Maar ook de vraagstelling zelf is niet helder. Met name het feit wat er nu precies onder een observatieprogramma en gedragsverbeteringsprogramma wordt verstaan en hoe breed dit dan wel of niet geïmplementeerd moet worden, roept veel vragen op. Ook in de definities is dit niet terug te vinden. Binnen de petrochemie zijn er diverse activiteiten op dit gebied gemeengoed; denk aan ‘oog-rondes’ die gericht zijn op de veiligheidshouding van medewerkers. Daarmee vindt er een duidelijke bevordering plaats van VGM-bewustzijn of -wording. Voor de niet-petrochemisch gerichte aannemers is dit een grote stap, waar wellicht soms te eenvoudig naar gekeken wordt.

5.4 Wordt het VGM projectplan ter bespreking aangeboden aan de opdrachtgever?

Deze vraag is niet zozeer het probleem van de te certificerende klant, maar meer van de opdrachtgever. Zijn aandacht voor het VGM-plan laat vaak te wensen over, waardoor goede afstemming en overeenstemming achterwege blijft. In de petrochemie wordt dit plan altijd al opgevraagd door de opdrachtgever. Het probleem zit vooral bij de niet-petrochemisch gerichte bedrijven die van de opdrachtgever de VCA-P moeten behalen. Het houdt in dat ook met de andere opdrachtgevers – die deze eis niet stellen – besprekingen plaatsvinden over het plan. Dit moet meer inhouden dan alleen het aanbieden van het plan in de bouwvergadering.

5.5 Is er een veiligheids- en gezondheidsfunctionaris aangesteld per project?

Dit onderwerp is sterk afhankelijk van de grootte van het project. Bij sommige projecten is het perfect geregeld. Ook zien we vaak dat de VG-functionaris iemand is die op een andere manier bij het project betrokken is, maar kan terugvalen op de centrale MVK'er of HVK'er. Je kunt je afvragen of dit voor de petrochemie een wenselijke situatie is.

De opdrachtgevers in de petrochemie zouden dit item meer in de eigen regels moeten aangeven. Of en op welke wijze de deskundige op het werk aanwezig dient te zijn zou dan afhankelijk moeten zijn van de werkzaamheden en bijbehorende risico's.

8.2 *Vindt er een trendanalyse plaats van bij inspecties geconstateerde tekortkomingen?*

Met name het onderwerp trendanalyse is voor de meeste bedrijven moeilijk.

Het oplossen van de acties lukt wel, maar om nu een trend te analyseren van de bevindingen is soms wel erg moeilijk.

Bij de echte VCA-P bedrijven met een hoge veiligheidsdiscipline is de trendanalyse vaak ook een moeilijk punt omdat er 'weinig' op- en aanmerkingen zijn. Hierdoor is het moeilijk trends meetbaar te maken.

9.4 *Voert het bedrijf een beleid om na een ongeval aangepast werk te bieden?*

In de norm wordt bedoeld dat het gaat om een ongeval met letsel, met niet meer dan één dag verzuim/werkverlet, waarna de getroffen tijdelijk aangepast werk verricht. Deze vraag wordt ingevuld door het vaststellen van een goed reïntegratieplan, waarin staat dat na het ongeval (maar ook ziekte etc.) aangepast werk wordt aangeboden.

11.1 *Wordt bij onderaanneming zeker gesteld dat op de werkvloer aan alle van toepassing zijnde VCA-eisen wordt voldaan?*

Deze vraag kun je niet honoreren door te vragen om een VCA* certificaat. Hoe kun je nu aan deze vraag voldoen als er aangegeven wordt dat er op de werkvloer zeker gesteld moet worden dat aan de VCA-eisen wordt voldaan. Natuurlijk mag je van een aantal feiten uitgaan, maar de organisatie zal toch het borgen hiervan zeker moeten stellen en dit moeten verifiëren op de werkvloer. Dit kan bijvoorbeeld als onderdeel van de werkplekinspecties gericht op de operationele eisen zoals in bijlage B van de norm. Daarnaast zou je ook mogen verwachten dat VCA** bedrijven hier aan zouden moeten voldoen. Waarom alleen in de petrochemie beheersing van onderaannemers? Is het in de reguliere bouw niet nodig? Er

wordt in de norm zelf aangegeven dat bij inschakeling van onderaannemers het VCA** niveau van toepassing is. Echter, beheersing van de onderaannemers is weer niet nodig.

11.2 *Vindt gestructureerde beoordeling en selectie plaats van regelmatig ingeschakelde onderaannemers op basis van de VGM-prestaties?*

Op zich een vraag die veelal door bedrijven al is ingevuld. Bedrijven die buiten de petrochemie werkzaam zijn en de eis krijgen van de opdrachtgever, moeten ervoor zorgdragen dat alle onderaannemers tenminste VCA* hebben. Dit kan ook weer consequenties hebben voor de opdrachtgever die de eis stelt!

11.3 *Worden voor risicovol werk uitzendkrachten via een VCU-gecertificeerde uitzendorganisatie ingeleend?*

Allereerst ontstaat de discussie wat nu risicovol werk is. In sommige gevallen blijkt dat het werk niet door eigen mensen uitgevoerd kan worden en er uitzendkrachten moeten worden ingehuurd. Probleem bij de implementatie van deze vraag is met name de doelstelling 'het zeker stellen van voldoende VGM-kennis en –kunde bij uitzendkrachten'. Je kunt je afvragen of de onderliggende minimumeisen en documenten de doelstelling van de vraag ondersteunen. In de praktijk blijkt dat aan de eisen wordt voldaan, maar of daarmee aan de doelstelling wordt voldaan is twijfelachtig.

12.3 *Wordt bij het onderzoek van ongevallen een onderzoekmethode gericht op het vaststellen van basisoorzaken gehanteerd?*

Een onderzoek uitvoeren, waarbij ook naar basisoorzaken wordt gekeken, is voor veel organisaties erg moeilijk. Een belangrijk onderdeel in de onderzoeksmethode waar nog veel winst valt te behalen, bestaat uit verdere aanpassingen binnen de organisatie. De vraag zou zelfs gesteld kunnen worden wat de 'meerwaarde' is ten opzichte van vraag 12.2. Hier moet namelijk ook al onderzoek worden uitgevoerd.

Tekst: Henk de Gooijer – DNV Certification BV **Foto:** Istock